

Kennispakket LVB in onderwijs & jeugdhulp

1. Inzicht in een LVB

november 2024

Module 1. Inzicht in een LVB

Inzicht in een licht verstandelijke beperking (LVB) is onder andere van belang voor het onderwijs, omdat het helpt om de behoeften van deze leerlingen nog beter te begrijpen. Wanneer we erkennen dat een LVB niet altijd zichtbaar is, kunnen de lesmethoden en communicatie worden afgestemd op wat leerlingen daadwerkelijk nodig hebben. Dit zorgt ervoor dat we hen bijvoorbeeld niet overvragen.

Bij overvraging wordt er meer gevraagd dan de leerlingen kunnen of aankunnen. Een leerling kan zich ongemakkelijk of vervelend voelen in de klas en daardoor zijn of haar werk niet goed doen. Ze lopen daarnaast continu op hun tenen, wat uitputtend is. Als het geregeld niet lukt om te voldoen aan wat er wordt verwacht, raakt een leerling sneller gedemotiveerd of faalangstig.

Deze negatieve gevoelens kunnen zich op den duur uiten in opstandig gedrag en andere emotionele- of gedragsproblemen. Dit kan de kans vergroten dat deze leerlingen moeite hebben om gemotiveerd te blijven op school en soms ook uitvallen. En dat kan later weer doorwerken in minder kans op passend werk en daarmee op hun maatschappelijk functioneren. Het risico op bijvoorbeeld eenzaamheid, armoede en schulden neemt daardoor ook toe.

Bovendien helpt een goed begrip van een LVB om een inclusieve leeromgeving te creëren waarin elke leerling zich veilig en gewaardeerd voelt. Het stelt onder andere docenten in staat om tijdig signalen op te vangen en passende ondersteuning te bieden, wat bevorderend is voor de ontwikkeling van zelfvertrouwen en zelfstandigheid bij leerlingen met LVB.

Inzicht in een LVB maakt het ook mogelijk om samenwerking met ouders en andere betrokkenen te versterken, zodat er gezamenlijk een ondersteunend netwerk gebouwd kan worden. Door deze leerlingen de juiste begeleiding en handvatten te bieden, helpen we hen niet alleen om te groeien in hun schoolse vaardigheden, maar ook in sociale interacties en persoonlijke ontwikkeling.

Kortom, investeren in kennis over LVB is investeren in de toekomst van leerlingen en het creëren van een onderwijsomgeving waarin iedereen kan groeien.

Geschatte tijdsduur: 4 uur

Nadat je de eerste module hebt doorlopen heb je de volgende leerdoelen behaald:

- Je weet wat een LVB is aan de hand van IQ en adaptieve vaardigheden.
- Je weet wat de signalen hiervan zijn.
- Je weet dat een IQ-test altijd een momentopname is en dus onderhevig aan toevalligheden en factoren die op dat moment spelen.
- Weet je hoe je omgaat met een vermoeden van een LVB.

Aan de slag

Als je je been hebt gebroken ziet iedereen meteen wat er aan de hand is, maar bij een LVB is dit anders.

'S Heeren Loo legt in heldere taal uit waar mensen met een LVB tegenaan lopen als ze geen passende ondersteuning ontvangen. Als je een LVB leert herkennen, kan je beter begrijpen waarom die jongen uit je klas steeds boos wegloopt! Klik op de fotolink om de YouTube video te bekijken.

Bron: 's Heeren Loo (2021)

Opdracht 1

E-learning Module 1 - Ogen open voor LVB – Duur: 1 uur en 40 minuten.

Een LVB zie je niet. Juist die onzichtbaarheid kan er in combinatie met de beperkingen voor zorgen dat jeugdigen en (jong)volwassenen langdurig overvraagd worden.

Met de kennis uit deze module weet jij hoe je de kans op mogelijke serieuze gevolgen in het leven van iemand met een LVB en de samenleving kunt voorkomen of verkleinen.

Ga nu aan de slag met de eerste module: [Ogen open voor LVB](#)

De e-learning is kosteloos te volgen

Accreditatie: SKJ (1.65) en Registerplein (2.00) op Hbo-niveau.

Ben je bij SKJ geregistreerd in de kamer Psychologen of Pedagogen dan kun je geen gebruik maken van de accreditatie.

Opdracht 2

Reflecteren op de E-learning Module 1

Opdracht 2.1 Noteer je antwoord bij elke vraag:

- a. Wat waren voor jou de belangrijkste stukken informatie uit deze module?
- b. Herken jij dingen in je eigen klas/omgeving die je hebt gezien in de e-learning, zo ja, wat?
- c. Wat was voor jou de belangrijkste boodschap uit deze module?
- d. Waar was je het meest over verbaasd of had je niet verwacht?

Opdracht 2.2 Deel je kennis:

1. Agendeer de module binnen je team/ga bij een teambespreking in gesprek over wat je hebt geleerd in deze module, bijvoorbeeld door bovenstaande vragen met elkaar te bespreken.
2. Wist je dat collega's vooral kennis vergaren via andere collega's?
Zorg dat jij die collega bent die anderen inspireert en laat nadenken over onderwerpen zoals een LVB. Bespreek binnen het onderwijsteam of het nodig en wenselijk is om een aandachtsfunctionaris LVB/LVB-expert aan te stellen om actuele kennis en expertise te delen met het gehele team.

Nog even een recap

Na het doorlopen van de eerste module weet je wanneer we spreken van een LVB. Hier in één oogopslag nogmaals de definitie van een LVB:

1

Een beperking in de cognitieve ontwikkeling

Volgens de Nederlandse praktijkdefinitie heeft iemand met een LVB een IQ tussen de 50 en 85, waarbij er bij een IQ tussen de 70 en 85 ook sprake moet zijn van (ernstige) bijkomende problematiek.

2

Een beperking in de adaptieve vaardigheden

Ook wel sociaal aanpassingsvermogen genoemd. Hieronder vallen beperkingen in de: **Conceptuele vaardigheden**, zoals rekenen, schrijven, lezen en begrip van taal en tijd (hoelang duurt een kwartier of een activiteit), **Sociale vaardigheden**, zoals sociale problemen oplossen en communicatieve vaardigheden, en **Praktische vaardigheden**, zoals reizen met het openbaar vervoer, omgaan met financiën en papierwerk, persoonlijke verzorging, het klaarmaken van eten en het organiseren van activiteiten.

3

Een LVB is een ontwikkelingsstoornis

Volgens de vijfde editie van de **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5)** ontstaat een licht verstandelijke beperking gedurende de ontwikkelingsperiode.

Let op: langdurige stress en trauma's kunnen ervoor zorgen dat iemand mogelijk tijdelijk op het niveau van een LVB functioneert. Zodra dit wegvalt kan iemand weer als voorheen functioneren. In zo een geval kan je als professional bijvoorbeeld stress-sensitief of traumasensitief werken.

Een licht verstandelijke beperking uit zich in een IQ-score tussen de 50 en 70. In Nederland kunnen mensen met een IQ-score tussen de 70 en 85 die eigenlijk zwakbegaafd zijn en (ernstige) bijkomende problematiek hebben, eveneens gebruik maken van de zorg voor mensen met een LVB. Dat is zo geregeld omdat die zorgverlening vaak de beste ondersteuning biedt.

Kennisdeel 1

LVB in het onderwijs - Leren is altijd mogelijk & LVB als werkhypothese

Bij kinderen zijn de adaptieve vaardigheden nog volop in ontwikkeling. Met gepaste ondersteuning op school kunnen de vaardigheden verder ontwikkeld worden. Soms kunnen ze zelfs zo verbeteren dat er niet meer van een verstandelijke beperking kan worden gesproken.

Tijdig signaleren

Wanneer is het signaleren van een LVB tijdig? Een flink aantal signalen van een LVB, zoals moeite met rekensommen, plannen en taalvaardigheden betreft materie die wordt aangeleerd in groep 5 en 6 van de basisschool¹. Dat is vaak ook de periode waarin kinderen met een LVB moeite krijgen om mee te komen met de groep; de cognitieve ontwikkeling begint achter te lopen in vergelijking met leeftijdgenoten. Ook andere kenmerken van een LVB, zoals de beperkingen in het sociale functioneren, komen gedurende deze basisschooljaren naar voren. In deze periode worden de signalen van een LVB doorgaans dus zichtbaarder en de (school)omgeving kan deze gaan opmerken.

Dit geldt ook voor de jaren erna, richting het einde van de basisschool en de overgang naar het middelbare onderwijs. Het is dan ook aan te raden om pas na groep 5 te observeren en korte vragenlijsten af te nemen (ook wel screeners genoemd) of diagnostisch onderzoek uit te laten voeren naar LVB.

Door gepaste ondersteuning op school kunnen adaptieve vaardigheden verder ontwikkeld worden. Bijvoorbeeld met pedagogische en didactische interventies. Het verminderen van stressoren in de thuissituatie, met behulp van deskundigen, kan ook bijdragen aan het beter ontwikkelen van de adaptieve vaardigheden.

“De constatering dat een leerling een LVB heeft, moet dus altijd gezien worden als een werkhypothese.”

De leerling functioneert op het moment op het niveau van een LVB, maar een LVB hoeft niet in alle gevallen blijvend te zijn. Daarom is het belangrijk om de ontwikkeling te blijven volgen. Bij veel leerlingen zal de LVB overigens wel een blijvend karakter hebben. Zij zullen gedurende hun hele leven, in meer of mindere mate, ondersteuning nodig hebben.

Let op! Een IQ-test is altijd een momentopname en dus onderhevig aan toevalligheden en factoren die op dat moment spelen. Het is dus niet verstandig om je ondersteuning te baseren op een verouderde IQ-uitslag. Deze mag niet ouder zijn dan twee jaar. En daarnaast is er altijd groei mogelijk.

¹ Uit handreiking: [LVB? Daar kun je wat mee – Landelijk Kenniscentrum LVB](#)

Opdracht 3

Werken aan een inclusieve samenleving. Ga aan de slag met de tools uit onze Toolkit Blik op LVB

Bij leerlingen met een LVB kan meedoen op school soms een echte uitdaging zijn. Ze ervaren vaak moeite met (abstract) denken, leren en het oplossen van problemen. Daarnaast zijn het taalbegrip en verschillende sociale en praktische vaardigheden vaak minder ontwikkeld.

Hieronder bieden wij een aantal praktische tools en handvatten die je kan gebruiken om een LVB te herkennen. Deze tools nemen we nu door aan de hand van een aantal opdrachten.

Tool 1 Kennistool: Je ziet het niet, leer het zien!

De eerste tool die je helpt bij het tijdig herkennen van en ondersteunen bij een LVB is **Je ziet het niet, leer het zien!**

Deze tool helpt je bij het vertalen van je gevoel dat een leerling mogelijk meer hulp nodig heeft naar concrete signalen van een mogelijke LVB waar je op kunt letten zodat je de beperkingen herkent.

Inclusief overzichten van signalen, screenings- en diagnostische instrumenten en handvatten voor aansluiten bij een LVB in de communicatie en interventies.

Meer informatie over de diagnostische instrumenten en handvatten voor het aansluiten op een LVB komen in module 2 en 3 aan bod.

Opdracht 3.1

Kijk op de volgende pagina naar de afbeelding uit de tool en noteer welke mogelijke signalen je herkent bij jou op school bij je leerlingen en/of hun opvoeder(s).

Bekijk meer kenmerken van een mogelijke LVB op pagina 4 van de tool [Je ziet het niet, leer het zien!](#)

Opdracht 4

Praktische tool: Signalenkaart LVB

Je hebt zojuist bij de kennistool een aantal mogelijke kenmerken en signalen gezien.

Hiernaast zie je de eerste pagina van de signalenkaart met signalen om een mogelijke LVB te herkennen voor verschillende gebieden, waaronder leren & vaardigheden.

Signalenkaart herkennen van mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB)

Gemeente Rotterdam

Introductie	Leren & vaardigheden	Communicatie & gedrag	Omgeving & wonen
<p>Wat is een LVB? De afkorting LVB staat voor Licht Verstandelijke Beperking. Het is niet altijd makkelijk om iemand met een LVB te herkennen, omdat met de juiste ondersteuning mensen met een LVB over het algemeen hun leven zelfstandig kunnen vormgeven.</p> <p>Definitie LVB Er wordt gesproken naar 3 criteria: 1. IQ volgens de Nederlandse praktijkdefinitie • 50/55 - 70 • 70 - 85 en (ernstige) bijkomende problematiek 2. Adaptieve vaardigheden, ook wel sociaal aanpassingsvermogen genoemd. • Conceptuele vaardigheden • Sociale vaardigheden • Praktische vaardigheden 3. Een LVB wordt vaak of zichtbaar gedurende de ontwikkelingsperiode, doorgaans is dat tot het 22e levensjaar.</p> <p>Invloed van stress Als iemand langere tijd in een stressvolle situatie leeft, kan dit invloed hebben op zijn functies. Mogelijk is er dan sprake van een functioneren op LVB niveau. Met het wegrijven van de stress wordt het functioneren weer als vanouds.</p>	<p>Waarom verlopen afspraken soms moeizaam</p> <p>Snelle check</p> <ul style="list-style-type: none"> • Speciaal, geen of praktijkonderwijs gevolgd • Laag opleidingsniveau, MBO 1, 2 of lager <p>Signalen</p> <p>Meer moeite met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kloksijken (digitaal) • Lezen, voorlezen • Schrijven (spelfouten of fonetisch schrijven) • Taalgreep • Structureren verhaal • Gevolgen overzien • Plannen en organiseren • Nakomen van afspraken • Vasthouden van aandacht • Begrijpen van uitleg/instructies • Begrijpen van brieven van instanties en openen van post • Het houden van overzicht van inkomsten en uitgaven (huishoudboekje/pidthee) • Vasthouden aan bij werkgever 	<p>Waarom verloopt contact soms moeizaam</p> <p>Snelle check</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klein of geen netwerk • Wantrouwen naar hulpverleners en overheden <p>Signalen</p> <p>Meer moeite met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpen van sociale regels • Herkennen van emoties • Reguleren van emoties • Initiatief nemen • (Abstract) denken en plannen • Verkeerd begrijpen van sarcasme • Conflicten met instanties • Zelfoverschatting en/of onderschatting • Oorzaak van problemen buiten zichzelf leggen • Negatief zelfbeeld • Ontwijkende of sociaal wenselijke antwoorden geven • Makkelijk beïnvloedbaar • Betrokkenheid bij criminele activiteiten (slachtoffer/dader) • Sociaal isoleren • Ontwikkeling van psychische en of psychosociale problematiek 	<p>Waarom verlopen praktische zaken soms moeizaam</p> <p>Snelle check</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbleeft in een instelling of woort • Struikelblok van gespecialiseerde begeleiding * <p>Signalen</p> <p>Meer moeite met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vinden van instanties • Hygiëne/zelfzorg • Reizen met het OV • Voeren van (financiële) administratie • Familiedat dat het woord voert • Familiedat met een LVB • Overmatig vertrouwen en/of afhankelijkheid van hulpverlener • Verminderde gezondheid • Niet digitaal vaardig • Schulden • Kinderlijke hobby's <p>* Denk aan: Aancare, Amerpoort, ASVZ, Hieren Loo Humanitas DMH, Koraaal, MEE, Mödén, Panneier en Playm</p>

De verschillen tussen mensen met een LVB kunnen groot zijn. Dus deze signalen gelden niet voor iedereen op dezelfde manier, noch heeft iedereen er in dezelfde mate last van.

Download en bekijk de gehele [Signalenkaart LVB](#)

De signalenkaart is handig om te gebruiken als je bijvoorbeeld afvraagt wat de reden is dat je leerling anders reageert dan verwacht of waarom jouw boodschap niet overkomt.

Op de tweede pagina vind je ook tips waarmee je beter kunt aansluiten in het contact met iemand als de signalen op een LVB lijken te wijzen. Daar gaan we in module 2 verder op in.

TIP: Je hebt alle signalen nu goed doorgenomen. Print de tool en houd deze binnen handbereik. Gebruik hem bijvoorbeeld op je werkplek bij gesprekken met collega's of samenwerkingspartners.

Opdracht 4.1

Voor jezelf noteren:

- Zijn er signalen uit de signalenkaart die jou al eens zijn opgevallen bij leerlingen, zo ja welke?
- Als er signalen zijn die jou al eerder zijn opgevallen, heb je toen ook al gedacht aan de mogelijkheid van een LVB of zijn er andere dingen waar je aan dacht?
- Wat vind jij het belangrijkste om mee te nemen uit deze tool?

Opdracht 5

Praktijkvoorbeeld en screeners: Lisa zit in de 3e klas op het VMBO-kader

Lisa is sociaal en heeft veel vriendinnen, volgt qua kleding altijd de nieuwste trends en ziet er verzorgd uit.

De docenten beschrijven Lisa echter als een 'luie leerling'. Ze maakt vaak haar huiswerk niet, komt te laat en lijkt tijdens de lessen afwezig. Met wiskunde, lezen en schrijven komt ze niet goed mee. Als een docent haar iets vraagt, kan ze haar antwoord moeilijk verwoorden. Zou er sprake zijn van een LVB?

De mentor van Lisa besluit om de Screener voor intelligentie en licht verstandelijke beperking (SCIL) (14-17 jaar) bij Lisa af te nemen. Hij vertelt haar dat hij graag wil begrijpen waardoor Lisa met bepaalde vakken op school moeite heeft. Lisa gaat in de weerstand en vraagt aan haar mentor of hij denkt dat ze dom is, aangezien de andere leerlingen uit de klas geen test hoeven te doen. De mentor

legt uit dat er gekeken wordt naar wat ze goed kan en welke dingen minder goed gaan, zodat docenten haar beter kunnen begrijpen en helpen. Lisa kalmeert en gaat akkoord met de afname. Ook haar ouders geven toestemming. Het vermoeden dat er bij Lisa sprake is van een LVB wordt door de SCIL bevestigd. Nu dit voor de mentor duidelijk is, weet hij dat hij zijn houding en communicatie moet aanpassen.

De mentor bespreekt de uitslag van Lisa in het docententeam en verspreidt de tool [Aansluiten bij een LVB...\(hoe\) doe jij dat?](#) en de [Signalenkaart](#).

Inzetten van een screener?

In het praktijkvoorbeeld over Lisa wordt de screener de SCIL ingezet. Zie hieronder het overzicht van de drie screeners die ingezet kunnen worden bij de diverse doelgroepen. Screeners kunnen in principe worden afgenomen door iedereen die de handleiding goed leest.

Wanneer je als docent erover denkt om deze screeners in te zetten kan het prettig zijn om eerst in gesprek te gaan met de zorgcoördinator van school of om in contact te komen met het lokale wijkteam bij jou in de buurt. Zij hebben hier meer informatie over en zijn ook in staat de screeners af te nemen. Lees bij het Nederlands jeugd Instituut (NJI) meer over [wat een wijkteam doet en hoe je daarmee in contact kan komen](#).

Screeningsinstrument	Waarvoor?	Doelgroep	Door wie afname?	Duur en afname
Schaal Adaptief Functioneren (SAF) (kosteloos) Meer informatie over de SAF vind je in de handreiking LVB? Daar kun je wat mee!	Signalering of leerling mogelijk op LVB-niveau functioneert	Leerlingen vanaf groep 5 (circa 8 jaar) t/m groep 8 (circa 12 jaar)	Leerkracht of intern begeleider (IB'er) in (regulier) basisonderwijs die leerling goed kent	5 - 10 minuten (15 vragen) Papieren afname De vragen worden door de leerkracht/IB'er ingevuld over de leerling
Screener voor intelligentie en licht verstandelijke beperking (SCIL) (betaald) Een trainingsvideo voor de afname van de SCIL is hier te vinden	Snelle screening op mogelijke LVB	Versie 14 t/m 17 jaar Versie 18+	Professionals binnen de algemene en forensische psychiatrie, de dak- en thuislozenzorg, het voorgezet onderwijs (o.a. praktijkonderwijs en vmbo), in wijkteams, bij MEE (cliëntondersteuning) en bij justitie, de politie en de reclassering	10 - 15 minuten (14 vragen) Papieren of digitale afname De vragen uit de SCIL worden aan de desbetreffende persoon (waarbij een vermoeden is van LVB) gesteld en de antwoorden worden ingevuld door de testafnemer
Screener voor adaptief functioneren en licht verstandelijke beperking (SCAF) (betaald) Kan ook gecombineerd worden met de SCIL voor een bredere inschatting van het functioneren op meerdere domeinen	Screening van adaptieve vaardigheden	16+	Professionals die werken in penitentiaire inrichtingen, de GGZ, gehandicaptenzorg, het onderwijs, bij de politie en bij de reclassering	10 - 15 minuten (12 vragen) Interviewvorm tussen professional en persoon waarbij een vermoeden is van LVB

Opdracht 5.1

Na het lezen van de casus en het zien van het overzicht van de screeners, bedenk dan eens; welke stappen jij zet als je een screener wilt afnemen bij een leerling? Bespreek bij het eerstvolgende teamoverleg deze vragen:

- Weet je of je leerlingen al gescreend zijn en/of er al diagnostisch onderzoek is gedaan?
- Zo ja, weet je hoe je je houding, bejegening en communicatie hierop kan aanpassen?
- Zo nee, ben je wel al bekend met deze screeners?
- Als jij dit overzicht leest welke screener zou jij dan inzetten en waarom?

Weet jij met wie je contact moet opnemen als je graag diagnostisch onderzoek zou willen laten uitvoeren?

Meer over de antwoorden op deze vragen lees je in module 3 van het kennispakket.

Kennisdeel 2

Het vermoeden van een LVB

In deze kennisclip vind je de verschillende stappen die genomen worden wanneer er een eerste vermoeden of onderbuikgevoel is dat er misschien sprake kan zijn van een LVB. Als docent is het goed om van deze informatie op de hoogte te zijn, maar bij een vermoeden is het goed om dit eerst te bespreken met bijvoorbeeld de zorgcoördinator op school en eventueel met een wijkteammedewerker.

Stap 1. Screening

Op de vorige pagina heb je de drie mogelijke screeners per leeftijdscategorie gezien. Let hierbij wel op dat een screener alleen bevestigt of er een vermoeden is van een LVB. Om een LVB daadwerkelijk vast te stellen is er gedegen diagnostisch onderzoek nodig.

Hoe bespreek je dat je een screeningsinstrument in wilt zetten bij de leerling? Laat in ieder geval de term 'licht verstandelijke beperking' achterwege. Je zou bijvoorbeeld kunnen zeggen:

"Sommige vakken op school gaan wat lastiger, zoals wiskunde. In sport ben je heel goed. Om te begrijpen wat je goed kan en waarbij je hulp kunt gebruiken, zou ik graag wat vragen willen stellen. Vind je dat goed?"

Naast het screenen kan je als docent ook observeren in de klas en kan je een vraaggesprek voeren, zie stap 2.

Stap 2. Uitvraag leerling en omgeving

De volgende stap is dat je door middel van een vraaggesprek met de ouder(s) of verzorger(s), én de leerling zelf, in kaart brengt wat mogelijke stressoren in de omgeving van de leerling zijn en wat mogelijke bronnen van steun zijn. Dit wordt gedaan door vragen te stellen over bijvoorbeeld bijzonderheden die in het gezin spelen en die van invloed kunnen zijn op de leerling. Denk aan bepaalde levensgebeurtenissen of emotionele problemen.

Meer hierover in opdracht 5.

Stap 3. Diagnostiek

Als op basis van stap 1 en 2 nog onvoldoende duidelijk is hoe de leerling op school ondersteund kan worden, of als er meer informatie nodig is over bepaalde domeinen van het functioneren zoals informatieverwerking, basiskennis of motivatie dan is nader onderzoek vereist.

Dit doet een orthopedagoog, jeugdpsycholoog of een andere bevoegde diagnosticus. De IQ-test is dan vaak de eerste keuze. Een alternatief is de Verkorte Adaptief Leervermogen Test (VALT), die uit verschillende subtesten bestaat. Deze lijkt op een IQ-test. Uit de VALT komt echter geen IQ-score, maar een sterkte-zwakteprofiel.

Meer informatie over diagnostiek wordt besproken in module 3 van het kennispakket.

Lees meer over alle stappen in [het artikel LBBO Beter Begeleiden](#) van november 2023.

Opdracht 6

Informatie over een korte brede uitvraag

Kennistool: LVB? Of toch niet?

Deze [routekaart](#) helpt je om te bepalen of iemand mogelijk op LVB-niveau functioneert.

De routekaart vaststelling adaptief functioneren bestaat uit vier stappen:

1. Screening
2. Korte brede uitvraag persoon en omgeving
3. Domeinspecifieke uitvraag
4. Verklarende diagnostiek

"Ik had geen idee dat hij boos werd omdat hij mijn vragen niet begreep"

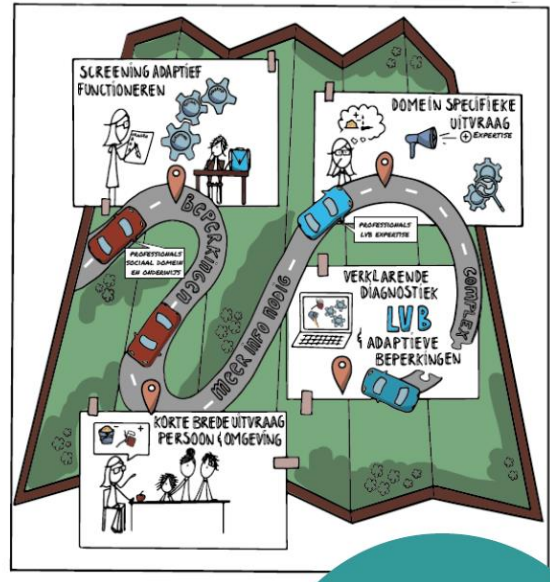
Met deze tool kun je een eerste indruk krijgen van de mogelijke dynamiek tussen verschillende sociale, (neuro) cognitieve, biologische, ecologische en psychische aspecten die invloed kunnen hebben op het adaptief functioneren van de persoon in kwestie.

Stap 1 en stap 2 hebben als doel om te screenen op adaptieve beperkingen en om een eerste indruk te krijgen van mogelijke andere factoren dan een beneden gemiddelde intelligentie die de beperkingen in adaptief functioneren (mede) zouden kunnen verklaren. Je hebt nu goed onderbouwde redenen om door te verwijzen naar een gedragswetenschapper met expertise op het gebied van LVB.

Stap 3 en 4 zijn dan ook voor gedragswetenschappers en (nog) niet opgenomen in de routekaart.

LVB? Of toch niet?

Routekaart vaststelling adaptief functioneren bij vermoeden van een licht verstandelijke beperking

Opdracht 6.1

[Download de tool](#) "LVB? Of toch niet?" en lees stap 2 op pagina 4 en 5. Op deze pagina's lees je hoe je een korte, brede uitvraag doet naar de invloed van stressoren uit de omgeving en kwetsbaarheden van de leerling op het huidige adaptief functioneren.

Opdracht 6.2

Maak je je zorgen over een leerling? Gebruik deze vragen om met de leerling of ouders in gesprek te gaan. Ook kan je dit gesprek oefenen met een collega.

Het is van belang om goed de krachten, talenten en kwetsbaarheden bij een leerling in kaart te brengen.

Je hebt de eerste module met succes afgerond!

De eerste module is afgerond! Tijdens deze module hebben we de volgende leerdoelen behandeld:

- Je leerde wat een LVB is en wat signalen zijn, zoals moeite met klokkijken, rekensommen of moeite met vriendschappen sluiten en onderhouden.
- Je weet nu wat een LVB is a.d.h.v. IQ en adaptieve vaardigheden.
- Je weet nu dat een IQ-test altijd een momentopname is en dus onderhevig aan toevalligheden en factoren die op dat moment spelen.
- Je weet hoe je omgaat met een vermoeden van een LVB.

Tijd om het geleerde in praktijk te brengen! Wat is jouw belangrijkste inzicht?

In **module 2** ontdek je hoe je kunt aansluiten bij een leerling met een LVB in je communicatie, houding en ondersteuning.

In **module 3** leer je welke interventies voor mensen zonder beperking ook effectief zijn voor mensen met een LVB. We onderzoeken de belangrijke verbindingen tussen onderwijs, LVB-zorg en geestelijke gezondheidszorg. Daarnaast kijk je naar bijkomende problematiek zoals schooluitval, verslaving, criminaliteit en uitbuiting, en leer je hoe je deze risico's kunt herkennen en aanpakken. We reiken daarnaast ook praktische inzichten en handvatten aan.

Wil je nog meer weten over het herkennen van een LVB? Of zoek je nog waardevolle onderwerpen en opdrachten voor bijvoorbeeld een teamdag? Download de inspiratie en verdieping. Hier vind je onder andere een extra ervaringsopdracht, extra lees- en luistertips en tools. Dit kan je gebruiken voor bijvoorbeeld een studiemiddag.

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen

Lees op onze site meer over **LVB & onderwijs**

Dit kennispakket is onderdeel van de Toolkit **Blik op LVB**

Abonneer je op ons LVB-channel op het platform 1SociaalDomein waar je andere professionals ontmoet, vragen kunt stellen en beantwoorden of online kennissessies bekijkt

En **volg ons op LinkedIn** voor dagelijks LVB-gerelateerd nieuws

Kom je iets tegen dat om aanpassing of aanvulling vraagt, laat het ons weten: **info@kenniscentrumlvb.nl**